

بمات هدايت شده و پرسش و پاسخ

اعضاء پانل: دکتر غلامی (PIU, MOJA)، مهندس عباسپور، مهندس باقری (PIU, MWRC)، مهندس ابراهیم نژاد (PIU, MOJA)،
آقای اوئدا (بانک جهانی)

مهندس عباسپور

- ← نظریات بسیار متنوعی در طی کارگاه بوجود آمده. همچنین طیف وسیعی از اصطلاحات فنی استفاده شده است.
- ← شاید (احتمالاً) مردم فکر می کنند این کارگاه خیلی زودتر از زمان پیش بینی شده در پروژه در حال انجام است، اما تجربه از پروژه تجن نشان می دهد که برنامه ریزی و زمان بندی صحیح است، و بایستی قبل از ساخت و ساز چنین برنامه ای اجرا شود.
- ← یک نسخه فارسی از شرح مذاکرات وجود خواهد داشت که بین کشاورزان توزیع خواهد شد.
- ← اسلاید شوء چین (مطالعه موردی حوضه تاریم) بسیار جالب بود. اما در مازندران شرایط خیلی متفاوت است و کشاورزان نیازها و تقاضاها، منافع و علاقه مندی های متفاوتی دارند.
- ← در روز دوم، اشاره کرده بودند به پروژه های دیگر در ایران، جاییکه مشارکت کشاورزان و اهداف کشاورزان صد در صد به نتیجه نرسیده بوده.
- ← آموزش و توسعه ظرفیت بایستی قدرت دادن و صاحب اختیار کردن به مردم را هدف قرار دهد.
- ← برای نهایی کردن جزئیات قوانین، سازماندهی و تعیین کلیه وظایف و مسئولیت های کمیته آب و خاک حوضه خیلی زود است. ما هنوز نمی توانیم بگوییم آب چگونه بایستی تخصیص داده شود.
- ← دولت ایران فعلاً بر روی وضع قانون جدید آب کار می کند. یک سند ملی در مورد توسعه آب وجود دارد که در آن فرایند مشارکتی مورد توجه واقع شده است. برای انجام بعضی از جنبه های پروژه تا زمانیکه این قانون نهایی شود خیلی زود است.

دکتر غلامی

- ← نظریات و نکات بسیار ارزشمندی در طول کارگاه شکل گرفته است.
- ← این کارگاه اصولاً در رابطه با آب است و نه خاک. ما بایستی نظریاتمان را بر روی آب متمرکز کنیم.
- ← در خصوص تاسیس تشکل های آب در ایران، واکنش های کشاورزان متفاوت است خواه ناخواه به هزینه ای که برای بعضی چیزها باید پردازند بستگی دارد
- ← در کارگاه، من مختصری درباره تغییر دادن عکس العمل ذینفعان شنیده ام. پاسخ های رفتاری بسیار مهم هستند. نوع تغییرات پیشنهاد شده به مدیریت آب در حوضه البرز تعیین شده، من پیشنهاد می کنم که یک همه پرسی انجام شود، که در آن کمیته های محلی خودشان را سازماندهی خواهند کرد.
- ← تفاوت های بین مردم روستایی و شهری که بایستی شناسایی شوند وجود دارد بطوریکه ذینفعان روستایی می توانند در فرایند مدیریت آب مشارکت کنند. سطح سواد در مناطق روستایی پایین است. مردم روستایی باهوش اما عملاً بی سواد هستند. ارتقاء سطح آگاهی بایستی در الویت قرار گیرد، سپس از کمیته های آب صحبت می توان کرد.
- ← از آنجاییکه بسیاری از مردم جوان در حال نقل مکان از مناطق روستایی به مناطق شهری هستند، پروژه نیاز دارد که راههای بهبود فرصت های شغلی روستایی را در نظر بگیرد. متأسفانه کارگاه توجه کافی به این موضوع مهاجرت روستایی - شهری نداشت.
- ← کمیته ها برای پایدار بودن بایستی توسط قانون تصویب شوند (ضمانت اجرایی قانونی داشته باشند). برای عملکرد موثر، اجراء قانون ضروری است.
- ← تجربیات دیگر کشورها خیلی مفید و با ارزش هستند. اگرچه، ما نیاز داریم که به نظریات خودمان وزن ببخشیم.

نظریات/ پرسش ها از دیگر شرکت کننده ها

نماینده کشاورزان. ما به آب نیاز داریم. آب به دریا ریخته و هدر می شود. با اینحال ۲۰۰۰ هکتار از خشکسالی در طی این بهار گذشته تلف شده اند. این تشکیلات و سازمان هایی که ما مطرح کرده ایم مهم هستند، اما آنچه که ما نیاز داریم آب است. کشاورزان برای تخصیص دادن آماده اند. آنها خیلی تشریک مساعی می کنند. اما مقامات رسمی بایستی توجه بیشتری به کشاورزان معطوف دارند. ما همیشه در مورد سد البرز می شنویم اما نمی دانیم که کار چگونه در حال پیشروی است. آقای عباسپور لطفا پاسخ دهید.

آقای اسماعیلی (هیدروسالت): در مفهوم پروژه، کمیته آب حوضه بایستی خیلی چیزها انجام دهد. شاید خیلی چیزها؟ تقریبا شبیه یک وزارتخانه! مشکل اتصالات، پیوند و ارتباطات با موسسات موجود وجود دارد. من پیشنهاد می کنم که کمیته آب حوضه با یک اختیار کاملا تعریف شده شروع کند که ابتدا از عهده مشکلات اضطراری برآید، که این ممکن است در طول زمان افزایش یابد.

خانم دکتر شهریاری (بانک جهانی): موضوعات اجتماعی چندین بار در طی کارگاه اشاره شده است. ما بایستی موضوعات بارز را مورد توجه قرار دهیم. مطالعه وسیع فرهنگ روستائی، رفتار کشاورزان، سطح سواد و همچنین روشهای رسانه ها بایستی برای پروژه هنگام انتشار اطلاعات استفاده کنند در نظر گرفته شود. مطالعات انجام شده بد نیستند. اگرچه جامع نمی باشند و به نیازها برای تاسیس تشکلهای آب بران نمی پردازند. به مطالعات بیشتری نیاز است.

دکتر نفی (CAPIC): ما بایستی آن اجزاء از طرح های تشکیل تشکل آب بران را شناسایی کنیم که با قوانین موجود سازگار هستند. ما بایستی از طریق اجزائی که موافق، دست یافتنی هستند پیگیری کنیم، جایکه قابل وصول نیستند، ما نیاز به یافتن راه حل ها داریم. مطالعات و تجربیات کشورهای دیگر خوب هستند اما متفاوتند و موثر نیستند. مطالعات جامع "محلّی" نیاز است - موضوعات با سواد و میزان اشتغال پوشش داده شده اند اما کاملا تجزیه شده. کارگاه های آموزشی خوب هستند اما بایستی مراقب بود مسائل را قبل از اینکه سراغ موضوع بعدی برویم معلق در هوا رها نکنیم. من پیشنهاد می کنم که یک پایگاه متخصصین و ذینفعان به منظور تغذیه فکر برای کارگاه آینده، و همچنین به منظور مشخص کردن و مطرح کردن مشکلات تاسیس کنیم. کشاورزان محصولاتشان را خوب می شناسند. کم سوادی به این معنی نیست که آنها ندانند چگونه محصولاتشان را رشد دهند - آنها متخصص هستند.

آقای سانتوس (بانک جهانی): مشکلات تخصیص آب هنگامی بوجود می آید که میزان تقاضا از میزان موجودی (ذخیره) تجاوز کند - برای تخصیص آب در شرایط بحرانی به سیستم های مدیریت کارآمد نیاز است - باید بدانیم چه کسی چقدر مصرف می کند، و کجا. بجای مطالعات بیشتر، زمان کار با کشاورزان و آگاهی دادن رسیده است. من فکر می کنم کشاورزان ترجیح می دهند که ما الان شروع کنیم.

آقای کریم (بانک جهانی): من در طول کارگاه خیلی ساکت بوده ام. این خوب است که بشنوی و یادگیری. درست در مرکز فرایند مدیریت آب در حوضه رودخانه، روشهایی وجود دارند که کمیته آب حوضه کشمکش ها را رفع می کند. کمیته آب حوضه قادرست تضادها را رفع کند. من هنوز نمی دانم که قدرت کمیته آب حوضه برای رفع کردن تضادها چقدر خواهد بود، و چگونه آنها می توانند پیش روی کنند. چه مقدار اقتدار توسط سازمان اصلی به آن داده می شود؟ تا اینجا این شبیه یک مجمع بحث است، اما آیا آرزوهایی برای فرا رفتن از این مجمع بحث وجود دارد؟

مقامات رسمی درگیر در یک پروژه بایستی به کشاورزان مراجعه کنند - برای مثال، امکان دارد یک سد ساخته شود اما ممکن است باز هم آب برای زمینهای برنج کشاورزان کافی نباشد، و نتیجتا کشاورزان دست خواهند کشید.

کارمند دولت: سدها و شبکه ها زندگی مردم را تغییر می دهند. یک مشکل پنهان در اینجا نگهداری شبکه و تحویل بهره برداری و نگهداری به کشاورزان است. کشاورزان هنوز کارایی تخصصی و فنی را ندارند. اما شاید این مهم نیست. شاید نیاز است که پیام این

باشد که پروژه معیشت را تغییر خواهد داد. ما باید یک زبان مشترک و ساده بکار ببریم که ذینفعان سطح روستایی آن را درک می کنند و در عین حال می توان موضوعات پیچیده اقتصادی را هم بیان کرد.

آقای مهندس ماهرانی (مهاب قدس): شکاف بزرگی بین دولت و مصرف کنندگان (آب بران) وجود دارد. ما همه موافقیم که بایستی مسئولیت بیشتری به کشاورزان داد اما آیا این امکان پذیر است؟ متخصصین اطلاعات زیادی دارند اما آیا این اطلاعات واقعا مربوط و مناسب با این منطقه است؟ تجربه های اقتصادی مطمئنا قابل انتقال نیستند. ما بایستی یک پل برای فایق آمدن بر این مشکل بنا کنیم.

دکتر فون استینبرگن (PMSC): آب برای کشاورزی خیلی مهم است، اما ما بایستی آب بران شهری و کمبود ظرفیت آب تصفیه شده در حوضه را فراموش کنیم. رودخانه ها از مناطق شهری می گذرند و در نتیجه، آلودگی محیط زیست یک معضل است.

آقای دکتر اوئدا (بانک جهانی)

- ← من مایلم قدردانی صمیمانه و احترامم را به همه شرکت کنندگان برای بحث بسیار آرام و سازنده و طرح موضوعات خیلی مهم ابراز کنم. این اولین مرحله و گام مشترکی برای پروژه است. راه طولانی برای رفتن در پیش است، اما ما شروع خوبی داشته ایم.
- ← آشکارا مدل کاملی که بتواند توسط حوضه البرز الگو برداری شود وجود ندارد
- ← شروع فرایند توسعه و رویکردی که با نیازهای خاص و ویژگی های حوضه البرز مواجه می شود حائز اهمیت است، برای مثال همانطوریکه فاز ۱ تا ۲ به فاز ۳ هدایت می شود.
- ← کمیته آب حوضه بایستی مشارکت همه ذینفعان - از دولت گرفته تا جامعه را جلب کند. وقتیکه با ذینفعان کار می کنیم ما بایستی اطلاعات علمی را به زبان عامیانه که فهمیدن آن برای همه آسان است ترجمه کنیم.
- ← سیستم مدیریت آب لازمست به موضوعات بین بخشی رسیدگی کند. این موضوع خیلی چالش برانگیز است ولی ما فرصتی برای کسب نتایج مهم پیدا می کنیم
- ← هدف یا مقصود پروژه دست یافتنی است اما شاید ما بایستی ابتدا اهدافی را که در دسترس هستند هدفگیری کنیم.
- ← اگرچه موضوعات قانونی بسیاری وجود دارد که باید از عهده آنها برآمد اما با بایستی شروع کنیم.
- ← همچنین موضوعات اجتماعی هم لازمست مورد اشاره و توجه واقع شوند. ما نیاز داریم یک رویکرد تعاملی اتخاذ کنیم. مطالعات اجتماعی انجام شده است و اکنون ESMP می تواند آغاز شود.
- ← پروژه بایستی برای راه حلهایی که دی نفعان در آن به سود برسند جستجو و بررسی کند.
- ← کارگاه آموزشی بعدی بر موضوع تشکلهای آب بران متمرکز خواهد شد. دستور جلسه برای این کارگاه در انتهای این ماموریت مورد موافقت قرار خواهد گرفت.
- ← اصول پروژه بر آموختن از راه عمل کردن قرار است. ما بازخورد بدست می آوریم و راه حل ها را پیدا می کنیم. با کار کردن به اتفاق هم می توانیم به اهداف دست یابیم. این یک فرایند مهم است.
- ← در خصوص سنجش نیازها و ظرفیت سازی، یک تاکید اضافی در مورد تجربیات ملی در روزهای آینده وجود خواهد داشت.
- ← ساختارهای فیزیکی پروژه مهم هستند و بایستی طبق برنامه بانجام برسند.
- ← شرح مذاکرات کارگاه آموزشی به فارسی ترجمه و بین شرکت کنندگان توزیع خواهد شد.

دکتر غلامی

- ← من خودم یک کشاورز بودم. در استان ایلام، یک پروژه برای کشت مکانیزه برنج با کاشت مستقیم بذر بجای نشاء کردن وجود داشت. من در بین کشاورزان زندگی کردم و کار کردم بنابراین می دانم که کشاورزان هوشیار هستند.
- ← مطالعات اجتماعی که انجام شده اند ناکافی هستند، و به مطالعات بیشتری نیاز است.
- ← وقتیکه یه آب بران اشاره می کنیم، ما منحصرآ دربارۀ کشاورزان صحبت نمی کنیم. دآمداری ها، شیلات و نواحی شهری هم آب بران هستند. بیایید مطمئن شویم که پروژه همه آنها را در بر گرفته است.
- ← آقای اوئدا فرموده اند که ما بایستی شروع کنیم اما باید یک پایه گذاری مناسبی را برای شروع کار فراهم نمائیم.

مهندس عباسپور

- ← هنوز یک بحث وجود دارد و من برای پاسخ دادن به سئوالات کشاورزان در مورد سد البرز حاضریم. آنها می توانند تشریف آورده و مرا ملاقات کنند.
- ← اخیراً سازمان تامین آب شهری برای تامین آب ۸ شهر با جمعیتی رویهمرفته معادل ۵۰۰۰۰ نفر، و همچنین مناطق روستایی طراحی شده است. ما بایستی به همه آب بران توجه کنیم.
- ← رادیو و تلویزیون ثابت کرده اند که یک وسیله سودمند برای انتشار اطلاعات هستند. اگرچه، نرخ باسوادی در میان کشاورزان بیش از ۷۰٪ است، ما بایستی از این رسانه ها استفاده کنیم.
- ← یک سیستم قدیمی آبیاری سنتی در این منطقه وجود دارد، و ما بایستی از ۸۰۰۰۰ هکتار تحت آبیاری سنتی تجربه کسب کنیم.
- ← حقوق مردم مازندران بایستی در نظر گرفته شود. در تجن دیدگاهها و نظریات ذینفعان به اندازه کافی در نظر گرفته نشده بود، و ما باید از بروز چنین اشتباهاتی در پروژه البرز جلوگیری کنیم.
- ← ما نمی خواهیم خیلی بسرعت شروع کنیم.
- ← تجربه از پروژه هراز نشان داده که هنگامیکه گروههای آب بران را دایر می کنیم نبایستی از مرزهای هیدرولیک استفاده کنیم. ذینفعان بایستی در الویت قرار بگیرند.